

Helse2030

HELSE • VEST

HELSE 2030

VELKOMMEN TIL STRATEGISAMLING

HAUGESUND | FREDAG 30. SEPTEMBER | 09.30-15.30 | SCANDIC MARITIM

Vi skal utvikle pasienten til beleteneste videre og er i gang med å forme den overordnede strategien for spesialisthelseteneste på Vestlandet, Helse 2030.

Nasjonal helsete og plekehjelpen er lagt fram. Planen peiker ut retninger for oss i Vest mykje om utfordringane og kva vi skal legg fram for oss. Samhandlings- og eitt av flere tiltak på teknologi, nye måtar å gi tenester på, og medarbeidarar og gult. Men kvafor ser beleteneste på Vestlandet ut i år fram i tid? Korleis møter vi framtid med dei beste løysingane?

09:30 Innkling med møteleiar

Johnny Heggstad, prosjektleder i Helse Vest RHIF

09:35 Velkommen til strategisamling Helse 2030

Torje Værding, styreleiar, Helse Vest RHIF

09:50 Fri i Helse 2030 til Helse 2030, utfordringar og moglegheiter

Herolf Nilssen, administrerende direktor, Helse Vest RHIF

10:15 Spisepause for framsida, løfdringar og moglegheiter reiser forreist

Olav Klausen, administrerende direktor, Helse Fonna

10:35 Pasientens beleteneste

Jostein Hovneraas, medlem av brukarutvalget i Helse Fonna

10:50 Pause

11:15 Innlegg på fem hovudtema i strategien. Møtet med pasienten - Kompleksitet i beleteneste

Stavle, Helse Vest RHIF

11:20 **Stavle**, Helse Vest RHIF

11:40 **Pål Ove Vadseth**, leder, seksjon for beletenestevalgning Helse Bergen

12:00 **Pål Ove Vadseth**, leder, seksjon for beletenestevalgning Helse Bergen

12:15 **August Bakke**, spesialrådgjevar og prosjektleiar for pakkeforløp i Helse Vest

12:30 Lunch

12:50 Det samfunnsmedisinske perspektivet

Hans Johan Breidabillig, fagdirektør, Helse Førde

13:15 Erfaringsdeling - Korleis utviklar vi pasientens beleteneste mot 2030?

14:45 Pause

14:55 Platebrøking

15:25 Kort oppsummering og avslutning

15:30 Velkommen

HELSE 2030

VELKOMMEN TIL STRATEGISAMLING

HAUGESUND | FREDAG 30. SEPTEMBER | 09.30–15.30 | SCANDIC MARITIM

Helse2030

Fem utvalgte tema i strategien

Fem utvalde hovudtema:

Møtet med pasienten

Kompleksitet i pasientbehandlninga

Ei samhandlande hgelseteneste

Teknologi og nye måtar å levere helsetenester på

Medarbeidarar og organisasjon

Innlegg frå hovudtema i strategien

Baard-Christian Schem, Fagdirektør i Helse
Vest RHF

Helse2030 TEMA 1-3

Møte med pasienten

1.

Kvalitet, variasjon
og pasienttryggleik

2.

Kommunikasjon og
prioritering

Kompleksitet i pasientbehandlninga

3.

Multisjuka
pasientar

4.

Standardiserte
pasientforløp

Møte med pasienten

1.

Kvalitet, variasjon
og pasienttryggleik

2.

Kommunikasjon og
prioritering

Kompleksitet i pasientbehandlninga

3.

Multisjuka
pasientar

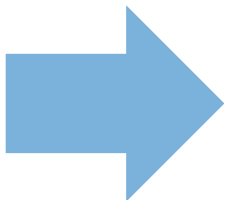
4.

Standardiserte
pasientforløp

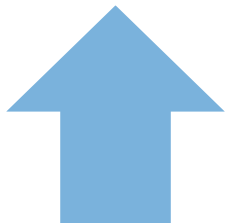

Mål for pasienten si helseteneste

Nullvisjon for helsetenesta

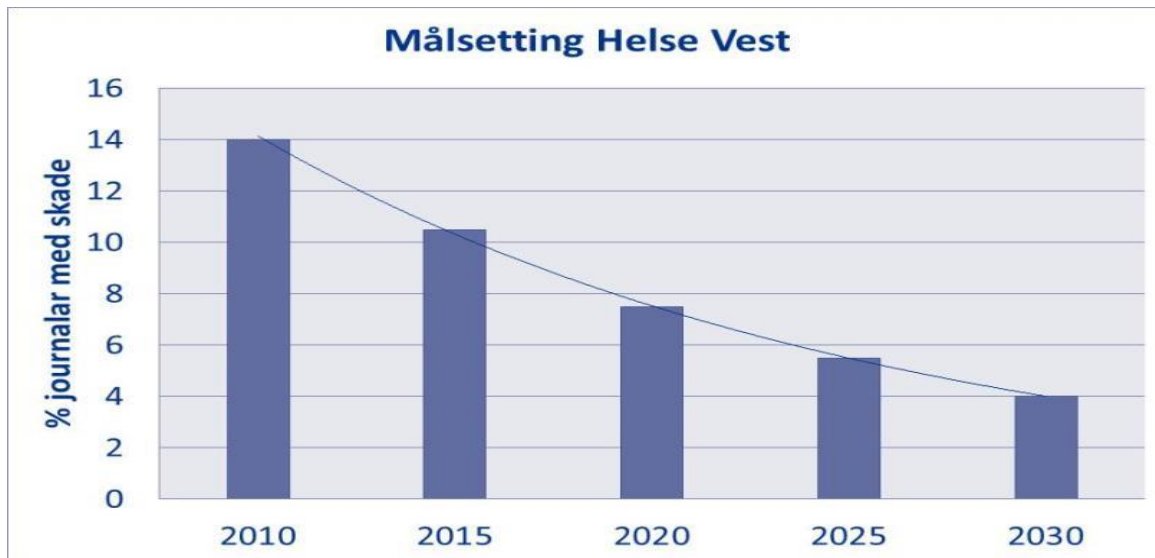
- «Ingen pasientar døyr eller blir alvorleg skada som følge av ytingar eller mangel på ytingar i helsetenesta».

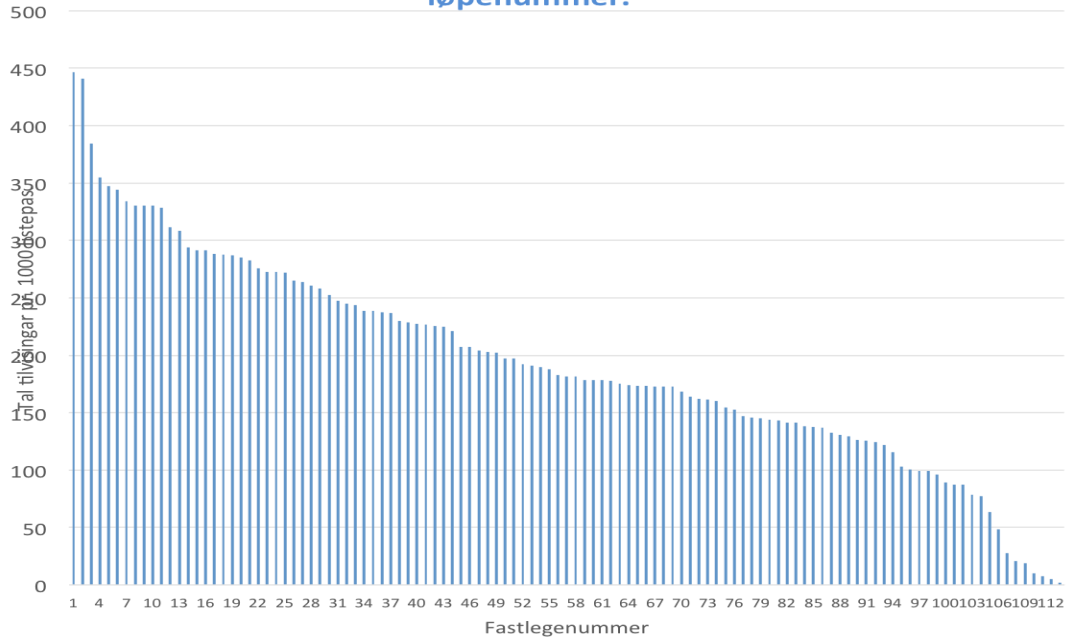
Plussvisjon for pasienten

- «Møtet mellom medarbeidar og pasient/brukar skal gi meirverdi».

Nullvisjon?

Tilvisningsvariasjon mellom enkeltfastlegar i Sogn og Fjordane til Helse Førde i 2012, kvar lege har tilfeldig løpenummer.

Anbefalingar for vidare utvikling

1. Innføre ein Plussvisjon og Nullvisjon som grunnlag for all pasientbehandling. Befolkninga skal få den best tenkelege behandlinga i våre sjukehus.
2. Tryggleik for pasientar og medarbeidarar er eit overordna prinsipp, pasienttryggleik og kontinuerleg forbetring er ein integrert del av behandling og omsorg.
3. Det er ingen uforklarleg variasjon i tilbod eller kvalitet.
4. «Pasienten si helseteneste» er det berande prinsipp. Omgrepet må spissast meir på innhald.
5. Kompleksitet må handterast både gjennom forenkling og gjennom prosesstøttesystem.
6. Arbeid knytt til antibiotikaresistens må prioriterast høgt.

Møte med pasienten

1.

Kvalitet, variasjon
og pasienttryggleik

2.

Kommunikasjon og
prioritering

Kompleksitet i pasientbehandlninga

3.

Multisjuka
pasientar

4.

Standardiserte
pasientforløp

Framtidsbilete – bygd på pasienten si helseteneste

Kommunikasjon	Prioritering
God kommunikasjon føresetnad for involvering av pasienten	Open om prioriteringar, prosessar og beslutningar
God kommunikasjon med pasient/pårørande	Likeverdige behandlingstilbod på tvers av bustad, inntekt og tilstand
Internt mellom helsepersonell	
Open kommunikasjon publikum	
Trening, bevisstgjerer, bruk av teknologi	

Many health care settings have gotten complicated...

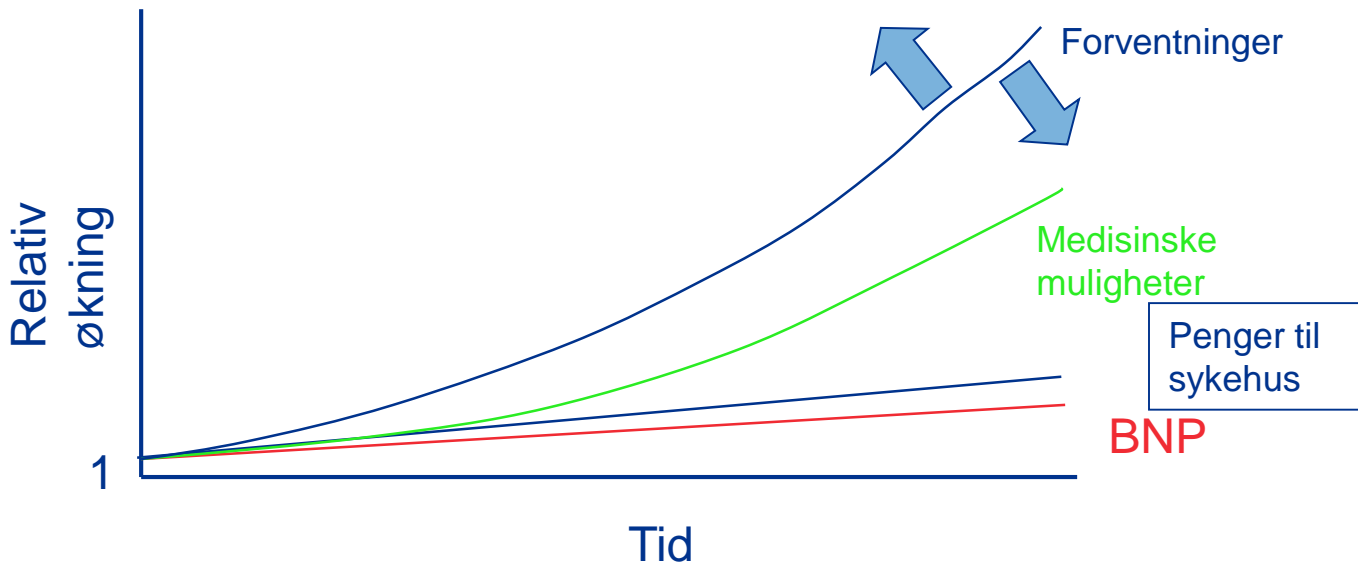

Anbefalte tiltak kommunikasjon

- **Systematisk oppfølging av brukarerfaringsundersøkingar (PasOpp) og klagesaker** til bruk i endrings- og forbetningsarbeid på alle nivå i organisasjonen.
- Vidareutvikle **samarbeidet med brukarorganisasjonane** som arena for å betre kommunikasjon mellom helsepersonell og brukar.
- Styrke pasient og pårørende gjennom god **tilgang på informasjon og opplæring**.
- Bruke spesialistrollen i tiltak eller kampanjar for å gjøre befolkninga i betre stand til å **mobilisere egne ressursar (førebygging/folkehelse), egen mestring og ta kontroll over egen helse**.
- Aktivt å ta i bruk **digitale kommunikasjonsverktøy** for å kommunisere med pasientar, for eksempel samvalgsverktøy som er utvikla for fleire diagnosegrupper.

Prioriteringsgapet

NOU 1987: 23 s. 25:

SÆRLIG VIKTIG ER DET FOR ALVOR Å
INNSE AT DET Å PRIORITERE A IKKE BARE ER
Å VEDTA AT A SKAL PRIORITERES *OPP*. DET
MÅ OGSÅ FINNES MINST EN B SOM
PRIORITERES LAVERE ENN FØR. MAN MÅ
KUNNE IDENTIFISERE DEN B SOM BLIR SATT
ETTER A.

Faktorer ved prioritering

1. **Gevinst for pasient.**

- a. Leve lenger
- b. Bedre funksjon
- c. Mindre lidelse

2. **Ulemper for pasient**

- a. Forventede bivirkninger
- b. Komplikasjoner – sannsynlighet og alvorlighet

3. **Kostnader**

- a. Penger
- b. Innsatsfaktorer som ikke raskt kan kjøpes for penger

$$\frac{1-2}{3}$$

Pasientens helsetjeneste

Hvilken pasient?

- Den pasienten du har foran deg nå?
- Dine pasienter?
- Pasienter innenfor ditt fagområde?

Hva med de pasienter du ikke ser, utenfor ditt fagområde, som får mindre hvis du og dine kolleger bruker mer på deres pasienter?

Til lags åt alle kan ingen gjera;
det er no gamalt og vil so vera.
Eg tykkjer stødt, at det høver best
å hjelpa den, som det trenger mest.

Anbefalte tiltak prioritering

Prioritering som leieransvar

- Systematisk opplæring
- Nasjonale faglige retningslinjer

Samstemming av prioriteringspraksis ved bruk av kliniske retningslinjer

- Felles strategi/retningslinjer/tilvisingsveilederar
- Harmonisering av nasjonale og lokale retningslinjer

Etablere gode lokale prosessar for prioritering

- Opplæring/utprøving av verktøy for samvalg
- Satsing på mini-metodevurderingar
- Nytte kliniske etikkomitear

Prioritering på bakgrunn av befolkninga sine behov

- Auka merksemd på sosial ulikhet i helse
- Gode IKT-løysingar
- Aktiv bruk av kvalitetsregistre

Openheit og kommunikasjon

- Open kommunikasjon med publikum om prioritering
- Prioriteringsrelevante styringsdata, resultat og ulikhet bør publiserast

LEON-prinsippet

- Pasientforløp for ulike diagnoser på tvers av behandlingsnivå
- Helsehjelp på riktig nivå til rett kvalitet.

Møte med pasienten

1.

Kvalitet, variasjon
og pasienttryggleik

2.

Kommunikasjon og
prioritering

Kompleksitet i pasientbehandlinga

3.

Multisjuka
pasientar

4.

Standardiserte
pasientforløp

Demografi - sykkelighet

- Økende befolkning
- Flere "aller eldste" eldre
- Flere med kronisk sykdom
- Flere er behandlet for alvorlig sykdom
 - Eks. medfødt hjertefeil
- Flere med flere sykdommer
- Flere med mange stadig mer potente medikamenter
- Flere lever alene
- Flere med demens

Anbefalingar gruppe 3

- **Tenestene skal organiserast med utgangspunkt i pasienten, ikkje fag.**
- Ved byggplanlegging må det leggest til rette for **samarbeid om multisjuka**
- Behov for einingar som **har tverrfaglig diagnostikk og behandling** som hovudoppgåve pasientorientert og fleksibelt spesialisthelseteneste
- Dei tverrprofesjonelle miljøa i spesialisthelsetenesta er **knutepunkt og kompetansebase**
- **Koordinatorrollen må styrkast.**
- **Epikrisen** må innehalde rådgiving og fullstendig og kvalitetssikra **oversikt over medisinerig**
- Ved oppstart av behandling i spesialisthelsetjenesten må helsepersonellet aktivt ta stilling til om behandlinga er **en episode eller treng oppfølging på ubestemt tid.**
- Det skal **leggast plan** for vidare innsats og forløp.
- Det bør utviklast meir systematiske «**risikomodellar**» for tidleg identifisering.
- Det er behov **for eitt felles journalsystem på tvers**
- Spesialisthelsetenesta må **samordne teknologi** med kommunen sin bruk av velferdsteknologi.
- Utdanning må ta hensyn til behovet for en **helheitleg tilnærming** til mennesker med samansette behov.
- Det må sørgast for at alt helsepersonell vedlikeheld en viss **basal breiddekompetanse.**
- Spesialisthelsetenesta må aktivt bidra **til justering av finansieringsløsningar**

Helse2030 TEMA 1-3

STANDARDISERTE PASIENTFORLØP

Storsamling i Haugesund vedr. Helse 2030,
v/ Pål Ove Vadset, Seksjonsleder i FoU avdelingen

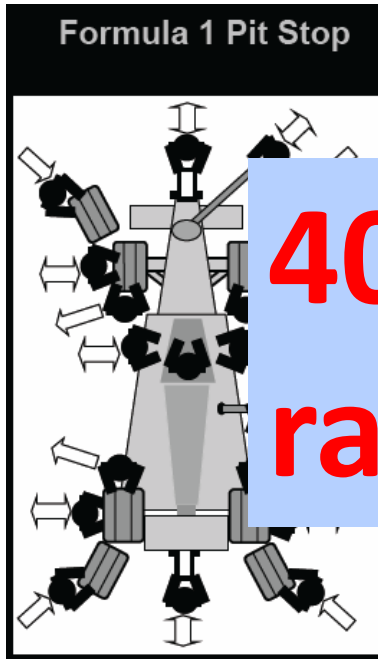

STANDARDISERING

1. Hva kan standardisering bidra til?

1. Hva kan standardisering bidra til?

**40 ganger
raskere...**

19 personer: 3-4 sek
Ressursinnsats = 66,5 sek
(Verdensrekorden 1,9 sek.)

1 person: 45 min
Ressursinnsats = 2 700 sek.

2. Hva ville du verdsatt hvis du selv el. en av dine nærmeste ble alvorlig syk?

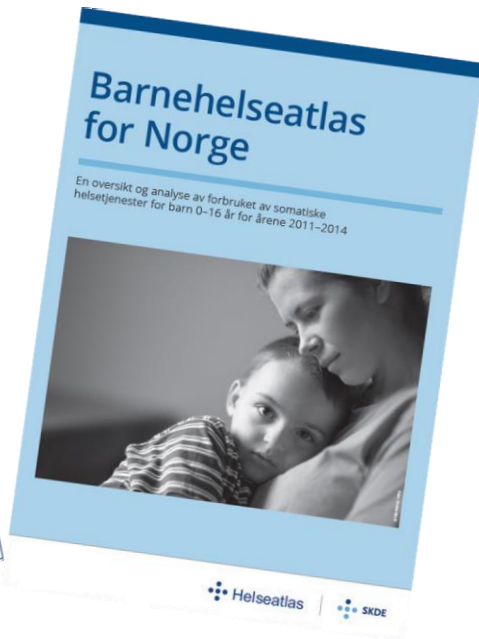
1. Rask tilgang til vurdering og hjelp.
 2. Møtt av hyggelige, velmenende og kompetente mennesker som kan gi meg en behandling som virker.
 3. Underveis et behov for å bli sett, lyttet til og trygget og trygt hånd om.
- Nest mulig kommer hjem igjen, og tilbake til «den gode dagen»

Målet med det vi holder på med?

3. Hva er dagens situasjon?

- Norge er i verdenstoppen når det gjelder helsetjenester!
- Samtidig avdekkes det til dels stor variasjon i alt fra forbruksmønster til ventetider, utredning, behandling mm.

4. Uø

#barnehelsestas

Enorm vari

Denne rapporten omhandler alle offentlig finansierte somatiske helsetjenester for barn (0-16 år) i Norge i perioden 2011-2014. Barne- og ungdomspsykiatri er ikke inkludert. En gjennomgang av alle kontakter for barn i primær- (ca. 7,1 millioner konsultasjoner) og spesialisthelsetjenesten (ca. 3,5 millioner konsultasjoner og innleggelse) for årene 2011 til 2014 viser et betydelig omfang og overraskende geografiske forskjeller i forbruk av helsetjenester gitt til verdens antatt friskeste barnebefolkning. Hvert tredje barn er årlig i kontakt med spesialisthelsetjenesten, mens 2/3 av barna har minst én konsultasjon i primærhelsetjenesten.

Å bli lagt inn på sykehus kan være en betydelig belastning for et barn og det er bred enighet om, og vedtatt i forskrift, at dette kun skal gjøres når en innleggelse er nødvendig for å sikre god behandling.

Det er overraskende store geografiske forskjeller når det gjelder innleggelse av barn i sykehus. For eksempel innlegges barn fra boområde Vestfold dobbelt så ofte som barn som sogner til boområde Vestre Viken.

Forskjellene i bruk av poliklinikk og dagbehandling for barn er også store. 40 % flere barn fra boområde Sørlandet mottas til polikliniske konsultasjoner enn barn i boområde Stavanger. Barn fra boområde Akershus med astma har nesten 4 ganger så hyppig konsultasjon i spesialisthelsetjenesten som barn fra boområde Vestfold og private spesialister dekker 70-80 % av astma konsultasjonene der forbruket av tjenester er høyest.

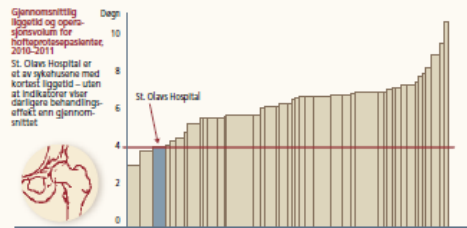
Øyeblikkelig hjelp-tjenester er en viktig del av spesialisthelsetjenesten og helt avgjørende for befolkningens opplevelse av trygghet. Når kontakter for et stort antall akutte diagnoser analyseres (29 000 konsultasjoner og 12 000 innleggelse) fremkommer det også på dette området betydelige geografiske forskjeller. For eksempel har barn i boområdene Vestre Viken og OUS dobbelt så hyppig øyeblikkelig hjelp-kontakt med sykehus som barn i boområde Finnmark. Barn fra boområdene Vestfold, Telemark og Sørlandet innlegges dobbelt så hyppig som barn fra boområdene Vestre Viken og OUS. Variasjonene i bruk av øyeblikkelig hjelp-tjenester kan ikke forklares med annet enn at det er stor forskjeller i hva som oppfattes som å trenge akutt hjelp og innleggelse. Disse forskjellene har ikke en åpenbar medisinsk faglig forklaring og skyldes mest sannsynlig lokal tradisjon og vane.

4. Uønsket variasjon

Funn og anbefalinger

Sykehusene kan bli mer effektive:

- Det er store variasjoner mellom sykehusene i liggetid for samme behandlingsform.
- Det varierer mellom sykehusene om korsbåndpasienter opereres må overnatte eller ikke.
- Det er ikke flere pasienter som blir reinnlagt eller dør etter operasjon i sykehus som har kort liggetid.
- Bedre utnyttelse av operasjonsstuene kan redusere helsekøene.
- Riksrevisjonen anbefaler Helse- og omsorgsdepartementet og de regionale helseforetakene å sørge for at erfaringene fra sykehus med effektive behandlingsforløp og høy utnyttelse av operasjonsstuene overføres til andre sykehus.

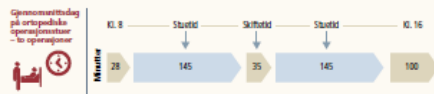

Tverrfaglig og standardisert behandlingsforløp gir effektiv drift:

- Mange sykehus har oppnådd kortere liggetid med tverrfaglige og systematiske behandlingsforløp. Det har fjernet unødvendige rutiner og flaskehals, og det er skapt klarere oppgavefordeling og mer forutsigbarhet for de som behandler pasienten.
- Riksrevisjonen anbefaler at helseforetakene etablerer tverrfaglige standardiserte behandlingsforløp for vesentlige pasientgrupper.

Bedre utnyttelse av operasjonsstuene kan redusere helsekøene:

- Kapasiteten ved operasjonsstuene er i mange sykehus den viktigste flaskehalsen for å kunne behandle flere pasienter.
- Det er stor variasjon mellom sykehusene med hensyn til når første operasjon starter, hvor lang tid det går mellom operasjonene og når den siste operasjonen avsluttes.
- Riksrevisjonen anbefaler at helseforetakene ser nærmere på hvordan kapasiteten på operasjonsstuene utnyttes.

Kvalitetsindikatoren for hoftebrudd skaper usikkerhet om hva som er god praksis:

- Det varierer mye mellom sykehusene hvor lenge pasienter med hoftebrudd må ligge før operasjon.
- For å sikre likeverdig behandling og riktig prioritering av operasjonskapasiteten anbefaler Riksrevisjonen at Helse- og omsorgsdepartementet klargjør hva som er god faglig praksis for hvor raskt pasienter med hoftebrudd bør opereres.

St. Olavs Hospital

Innleggelse Operasjon Hjem

Sykehus med lang behandlingstid

Innleggelse Operasjon Til oppretning Hjem

Dager

5. Standardisering - det første skrittet på vei til gode forløp for pasientene?

For å sikre **gode forløp for alle pasientene** er man avhengig av å standardisere de viktigste tiltakene som medfører at forløpet *"...er satt sammen på en rasjonell og koordinert måte..."*, hvis ikke vil gode forløp være mer et resultat av tilfeldigheter for enkeltpasienter.

MEN man må også sikre at vekslingene mellom de involverte aktørene blir gode

Hvem gjør hva til hvilket tidspunkt

Standardisering i form av:

- Kunnskap
- Prosess
- Utstyr og IKT-system
- Metode/prosedyre

Kontinuerlig forbedring

6. Virker det?

PLAIN LANGUAGE SUMMARY

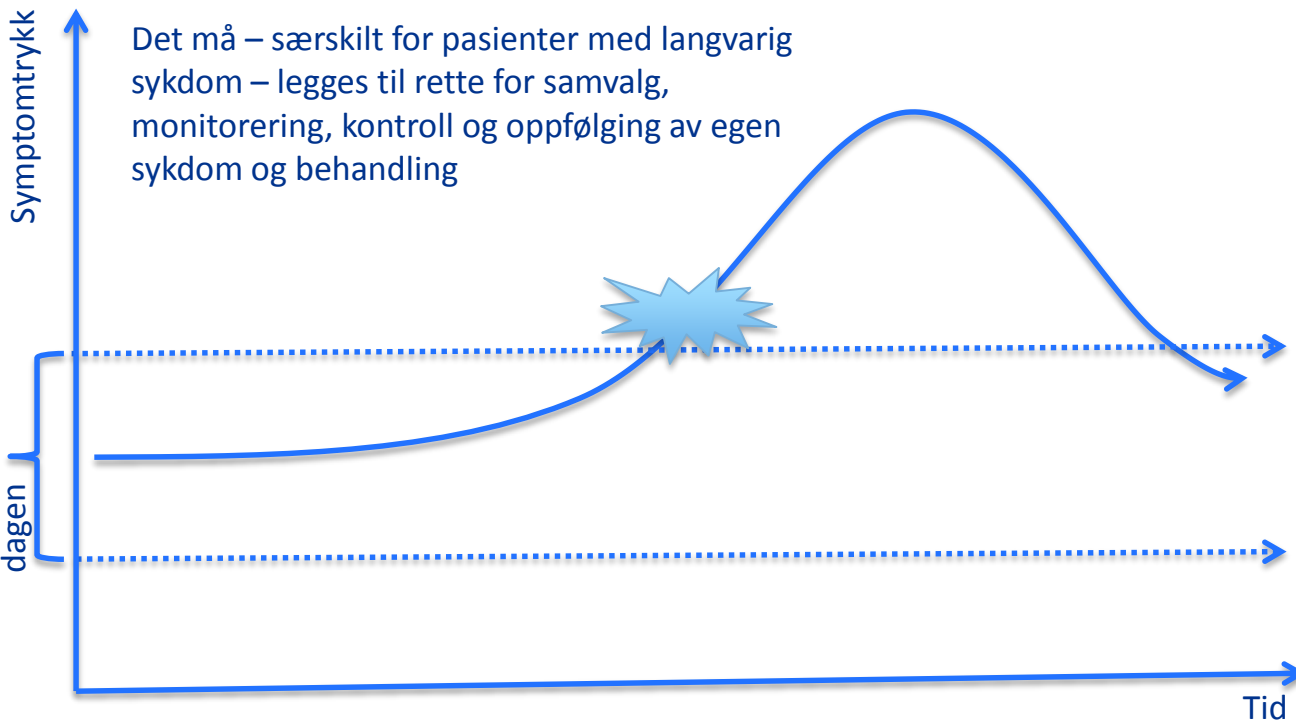
Clinical pathways in hospitals.

Decision-making in hospitals has evolved from being opinion-based to being based on sound scientific evidence. This decision-making is recognised as evidence-based practice. Perpetual publication of new evidence combined with the demands of every-day practice makes it difficult for health professionals to keep up to date. **Clinical pathways are document-based tools that provide a link between the best available evidence and clinical practice.** They provide recommendations, processes and time-frames for the management of specific medical conditions or interventions. Clinical pathways have been implemented worldwide but the evidence about their impact from single trials is contradictory. This review aimed to summarise the evidence and assess the effect of clinical pathways on professional practice (e.g. quality of documentation), patient outcomes (e.g. mortality, complications), length of hospital stay and hospital costs.

Twenty-seven studies involving 11,398 participants were included for analysis. **The main results were a reduction in in-hospital complications and improved documentation associated with clinical pathways.** Complications assessed included wound infections, bleeding and pneumonia. **Most studies reported a decreased length of stay and reduction in hospital costs when clinical pathways were implemented.** Considerable variation in study design and settings prevented statistical pooling of results for length of stay and hospital costs. Generally poor reporting prevented the identification of characteristics common to successful clinical pathways.

The authors concluded that **clinical pathways are associated with reduced in-hospital complications**

7. Målet = den gode dagen (stabil fase)

8. Anbefalinger

1. Alle pasientforløp skal være bygd opp av en eller flere standardiserte deler
2. Alle pasientforløp krever rom for individtilpasning, og klinisk skjønn kan til enhver tid trumfe standardiserte tiltak
3. Alle standardiserte pasientforløp skal stimulere til egenmestring
4. Alle standardiserte pasientforløp krever lokale tilpasninger til egen organisasjon
5. Alle standardiserte pasientforløp skal ha egne prosess- og resultatmål som måles regelmessig
6. Alle standardiserte pasientforløp skal få utpekt en forløpsleder som er ansvarlig for drift og utvikling av forløpet
7. Alle standardiserte pasientforløp skal informeres om på våre hjemmesider, og i tillegg vises i kvalitets- og/el. metodebøker

Innlegg frå hovudtema i strategien

Pål Iden, Ass. fagdirektør Helse Vest RHF

Gruppe 5

Eit heilskapleg helsevesen

Bakgrunn og utfordringsbilete

Pasienten si helseteneste

- Saumlause helsetenester og samhandling er ein grunnleggjande føresetnad.
- Det må utviklast nye måtar å samarbeide på,
- Me treng samanhengande nettverk mellom primær- og spesialisthelsetjeneste, samheng mellom somatikk, psykiatri og rusbehandling, og eit samanhengande nettverk innad i og mellom sjukehus.

Framtidsbilete / forslag frå arbeidsgruppe 5:

- Innanfor forsvarlege rammer og prioriteringar og med naudsynt støtte frå pårørande, nettverk og profesjonelle kan meir av styringa av helsehjelpa kan gjerast av pasienten.
- Skal vi få til ei meir heilskapleg helseteneste må det vere meir av likeverdig samhandling om verdig behandling og oppfølging. Pasienten må få meir innverknad på eiga behandling, og det krev av vi legg opp til meir brukarstyring og recovery-basert behandling og omsorg.
- Ei heilskapleg helsetenestes krev at spesialisthelsetenesta, kommunane og fastlegane arbeider tettare slik at vi kan sikre standardisering og individuell tilpassing side om side.

Kva er føresetnadene?

Bygging og endring av kultur

- For å involvere og engasjere pasienten i eiga behandling må tenestene byggast opp kring pasienten sjølv og dei pårørande
- Behandling og omsorg må ha form av lagspel framfor dagens stafett, mellom dei ulike nivåa.

Ta i bruk teknologi

- Vi lanserer **Det virtuelle vestlandhelsevesenet**.
- IKT-løysingane må vere samkjørde, eller dei same. «Ein innbyggjar, ein journal» kan realisere dette.
- Systema bind saman spesialisthelsetenesta, inkludert avtalespesialistar og private, så vel som alle ledd i primærhelsetenesta.
- Blir datakjeldene betre og felles, kan måling av kvaliteten på tenestene bli meir treffsikker og læring på tvers lettare
- Pasienten kan få meir av innsyn, enklare dialog med tenestene og auka deltaking.
- Telemedisin og tilpassa velferdsteknologi mellom nivåa kan gi meir heilskaplege tenester nærmare der pasienten bur.

Ny tenesteorganisering

- Ein felles modell for **forløpsklinikk** i sjukehusa
- Ein modell for **virtuelle teneste-nettverk** på tvers av tenestene

Flytting av oppgåver/ endring av roller

- Framover må rolle- og oppgåvedelinga i helsetenestene vere styrt av pasientløpet og pasienten sjølv
- Eit heilskapleg helsevesen betyr at pasienten ikkje skal merke om tenestene er ytt frå kommune- eller spesialisthelsetenesta.

Forslag:

- Regional modellverkstad med representasjon frå brukarar, HF, fastlegar, kommunar og RHF
- Planverkstad knytt til kvart sjukehus med same, breie deltaking.

Bygging og overføring av kompetanse

- Kompetanse må byggast på tvers av profesjongrensar, tenesteorganisering og nivå.
- Dialogen med utdanningsinstitusjonane må bli tettare, slik at dimensjonering og anretning av utdanningane møter dei skiftande behova i tenestene.

Innlegg frå hovudtema i strategien

August Bakke, spesialrådgivar og
prosjektleder for pakkeforløp i Helse Vest

**Teknologi og nye måtar å levere helsetenester –
Auka verdiskapning
Spesialisthelsetenester utanfor sjukehus**

Sammenfatning av arbeidsgruppe 7 og 8

Helse 2030 storsamlinger

«Bølgjene»

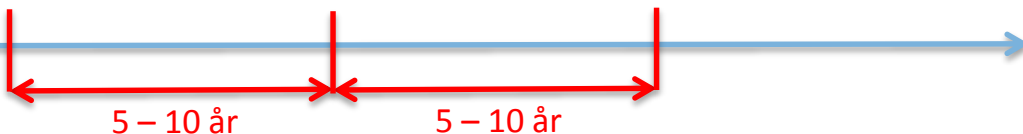
Organisasjonen
utnyttar
programvare og
utstyr

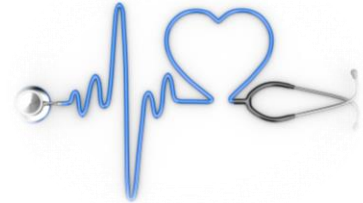
Programvare som kan bruke
teknisk utstyr er *tilgjengelig*

Teknisk utstyr *klart*

Auka verdiskaping *(arbeidsgruppe 7)*

- Avansert oppgaveplanlegging
- *Brukarmedverknad*
- Standardisering
- *Automatisering og robotisering, (særlig prosessrobotisering)*
- *Beslutningsstøtte og analyse*
- Tettare samhandling med primærhelsetenesta
- Tettare planlegging og samhandling med avtalespesialistane
- *Forsking og innovasjon*
- Funksjonsfordeling og organisering

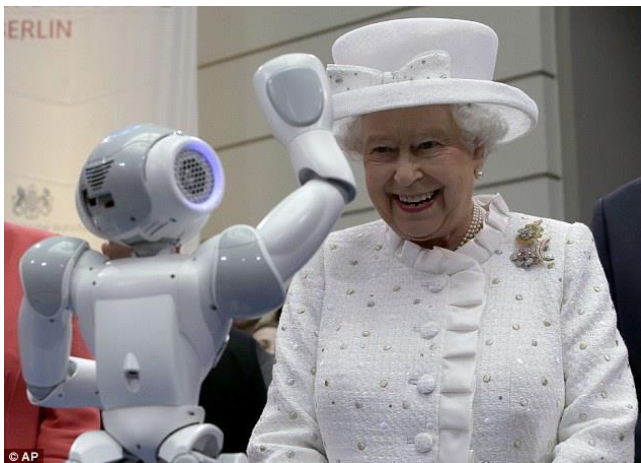
Spesialisthelsetenester utanfor sjukehus, levert på nye måtar (arbeidsgruppe 8)

- Oppgåvedeling
- *Digitale innbyggartenester*
- *Pasienten som ein ressurs*
- Konsekvensar for organisering av helsetenesta
- *Telemedisinske løysingar*
- *Kommersialisert og produksjonsklar teknologi (hyllevare)*
- *Innovasjon*
- Direkte menneskeleg kontakt!

Må akselereras

Robotar og sjølvbetjening

Robotene kommer!

8,3%

Nordmenn som tror jobben deres kan bli overtatt av roboter eller automatisert.

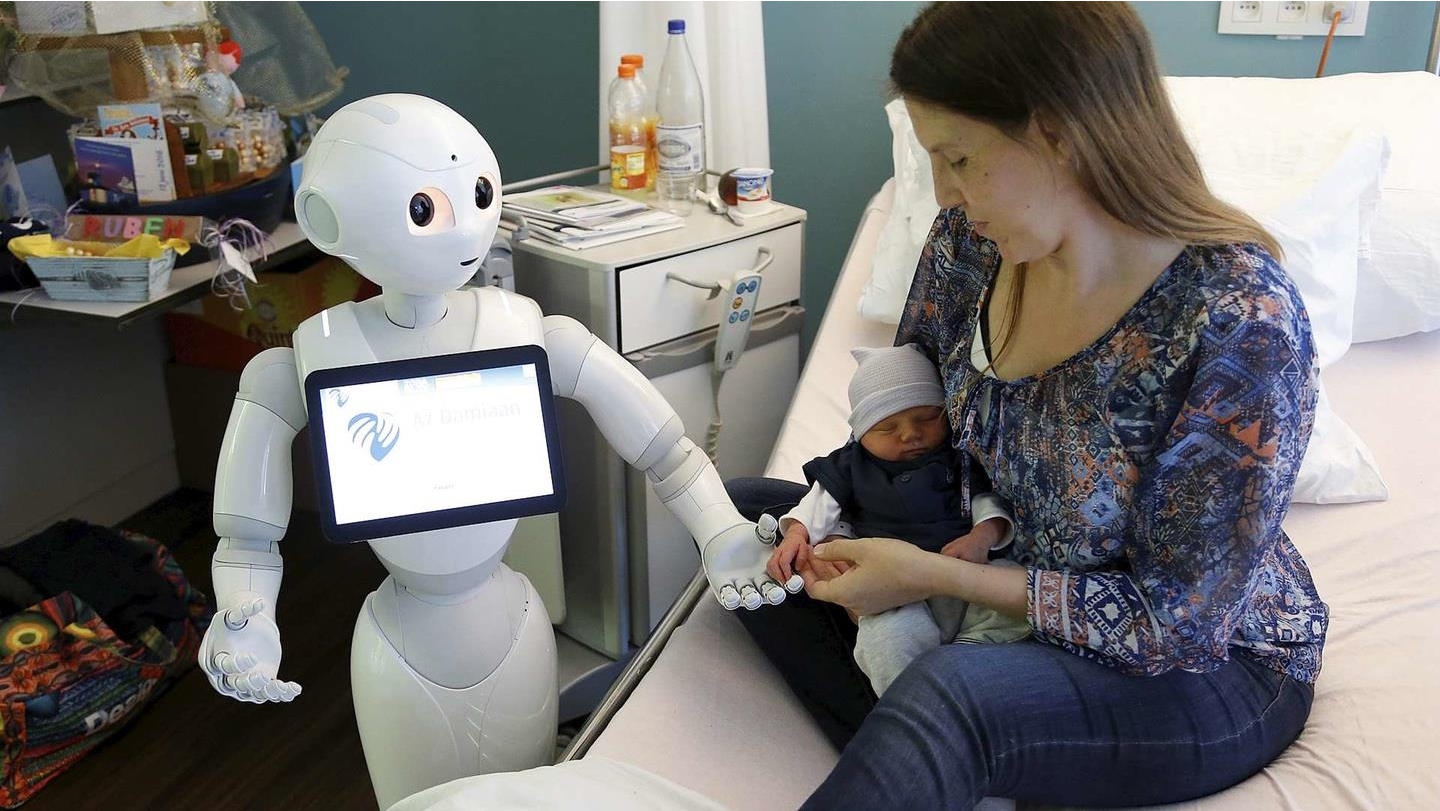
33%

Andelen av norsk sysselsetting forskerne tror vil være automatisert i stor grad innen 20 år.

97%

Sannsynligheten for at kontor-
medarbeidere vil rammes av
automatisering
og roboter.

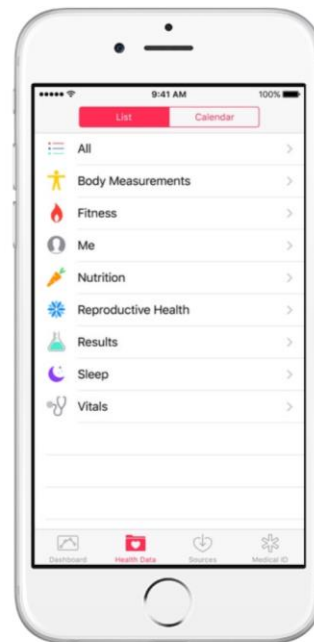

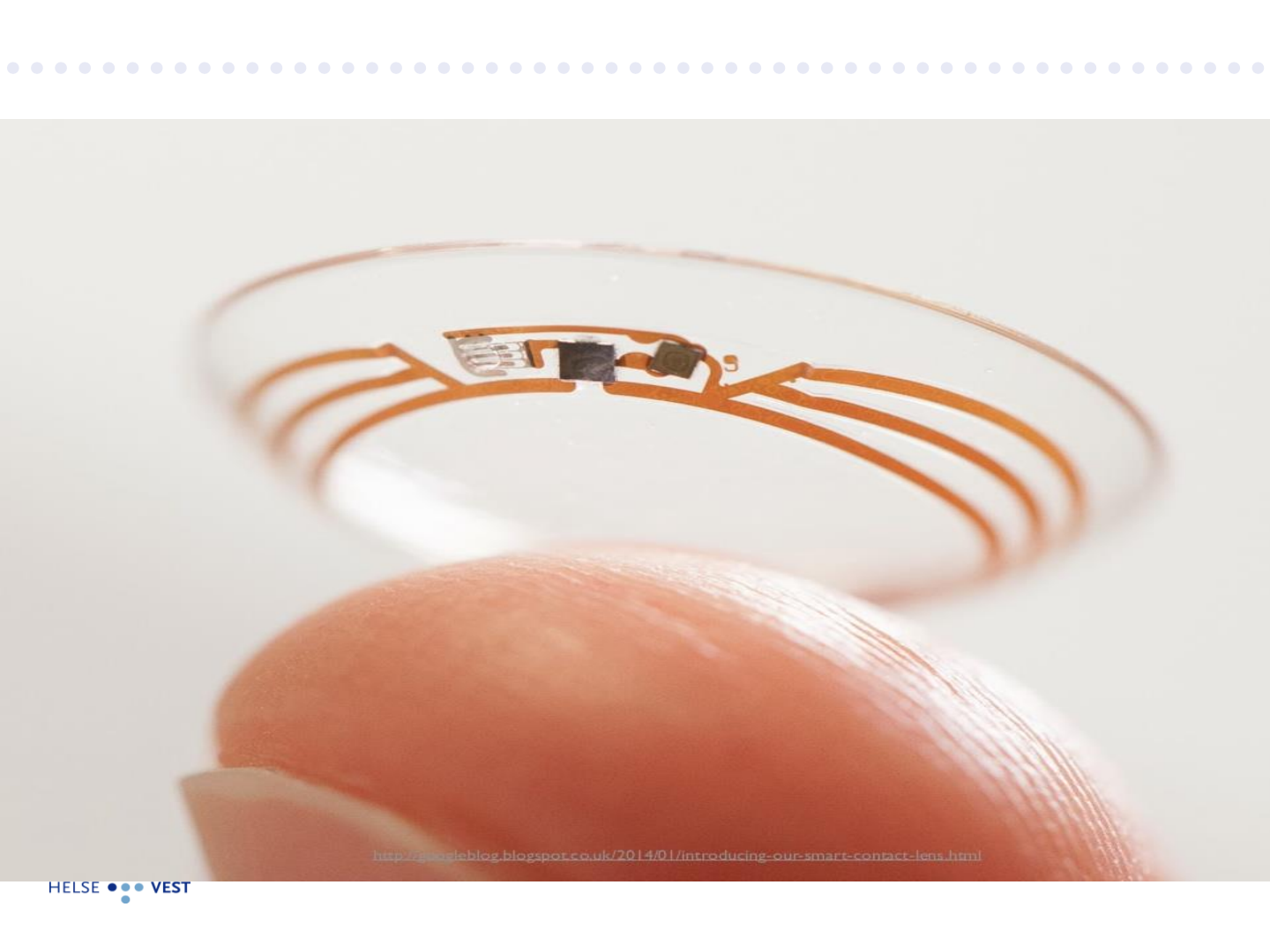

Sensorteknologi

*Pulsmåler
Akselerometer
Gyroskop
Lyssensor*

<http://googleblog.blogspot.co.uk/2014/01/introducing-our-smart-contact-lens.html>

ÍNTROMAT

Persontilpasset teknologi-basert psykologisk behandling

- Tilbakefallsforebygging ved bipolar lidelse
- Kognitiv og emosjonell kontroll:
Trenings- og støttetiltak for voksne med ADHD
- Jobbfokusert behandling ved depresjon
- Tidlig intervensjon og behandling ved sosial angst
- Psykososial støtte for kvinner etter gynekologisk kreft

Prosess- og beslutningsstøtte

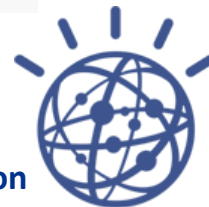
Aftenposten

Nyheter

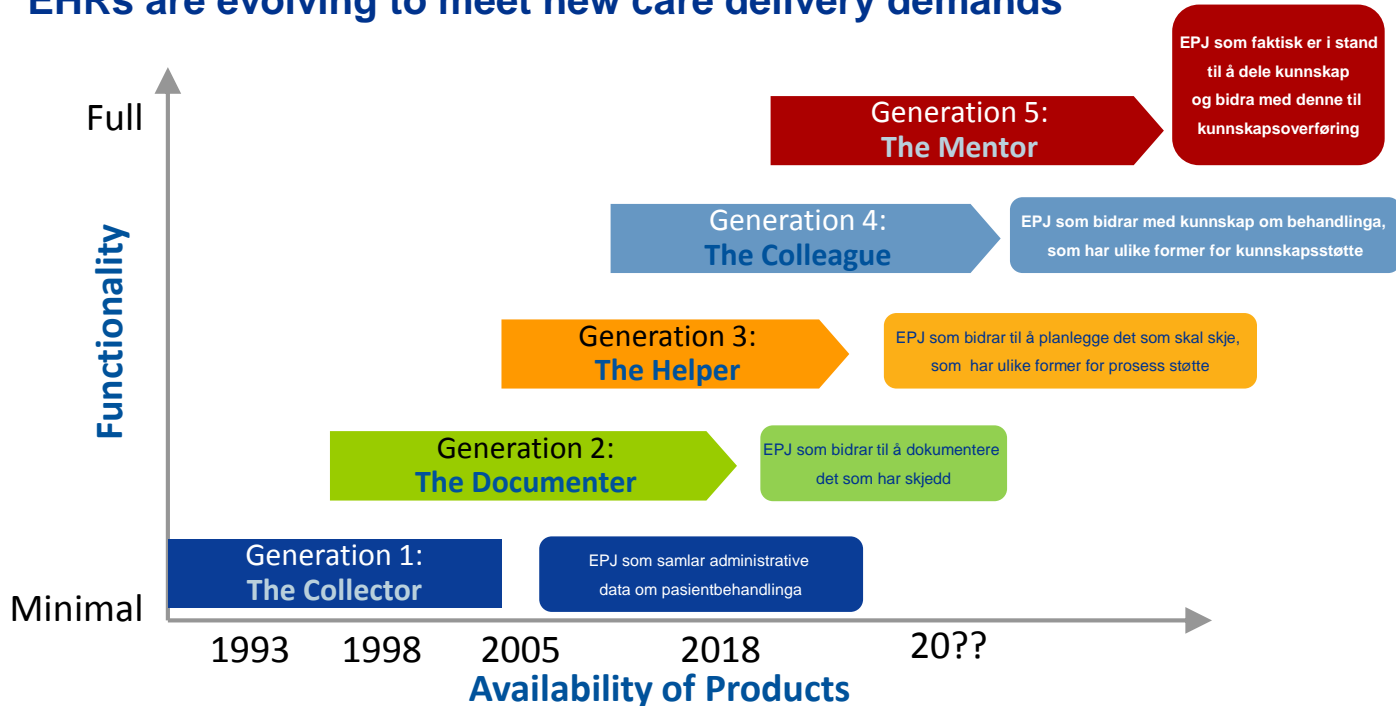
**Legene brukte flere måneder
på kreftdiagnosen. Watson
brukte ti minutter.**

Watson

EHRs are evolving to meet new care delivery demands

Medisinske droner

Digital sårbarhet – sikkert samfunn

Beskytte enkeltmennesker og samfunn i en digitalisert verden

Teknologi og nye måtar å levere helsetenester –
Auka verdiskapning
Spesialisthelsetenester utanfor sjukehus

Sammenfatning av arbeidsgruppe 7 & 8

Helse 2030 storsamling – Helse Fonna 30. september 2016

Health at a Glance: EUROPE 2014

How does Norway compare?

KEY FINDINGS

- Excellent population health status and good outcomes associated with acute care reflect a high-performing health system in Norway.
 - Norway's good health system comes at a cost – Norway's per capita health expenditure is the highest in Europe.
-

Vi er midt i den medisinske teknologiske utviklinga

Den medisinske teknologiske utviklinga vil kome

Kor fort og korleis er avhengig av
• Politiske avgjerder
• Den økonomiske utviklinga

HELSE 2020

HELSE • VEST

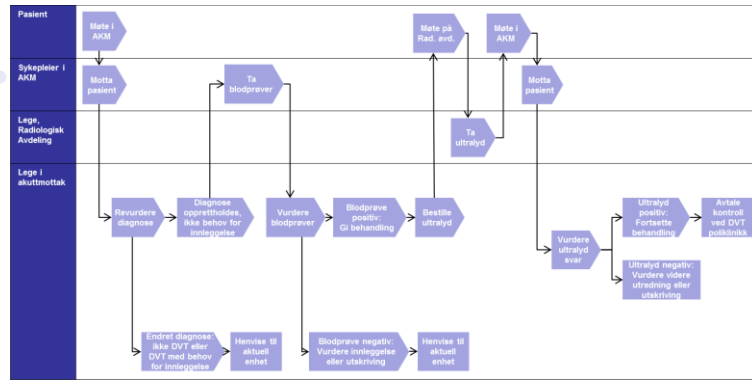

Det er ikkje så vanskeleg å sjå nokre klare utviklingstrekk:

- IT teknologi vil være i stadig vekst
- Dei teknologiske framskritta innan diagnostikk og behandling vil auke
- Samhandling mellom teknologar og medisinarar er heilt nødvendige
- Simulering / trening er heilt naudsynt

Kor fort og korleis er framleis avhengig av:

- Politiske avgjerder
- Dei økonomiske prioriteringane
- Funksjonsfordeling i praksis

Oppgavegliding?

Forskningsprosjekt?

Endring i kompetansebehov?

Innovasjon?

Behov for ny teknologi?

Tallanalyser til å understøtte

Korleis samarbeide med kommunane?

Brukarinvolvering

Kommunane

Korleis samarbeide med UiB, HiB m.fl.?

Behov for LMS-kurs?

Endringar i DIPS og andre system?

Auka verdiskaping *(arbeidsgruppe 7)*

- Avansert oppgaveplanlegging
- Brukarmedverknad
- Standardisere
- Automatisering og robotisering
- Beslutningsstøtte og analyse
- Tettare samhandling med primærhelsetenesta
- Tettare planlegging og samhandling med avtalespesialistane
- Forsking og innovasjon
- Funksjonsfordeling og organisering

Spesialisthelsetenester utanfor sjukehus, levert på nye måtar *(arbeidsgruppe 8)*

- Oppgåvegliding
- Digitale innbyggartenester
- Pasienten som ein ressurs
- Konsekvensar for organisering av helsetenesta
- Telemedisinske løysingar
- Kommersialisert og produksjonsklar teknologi (hyllevare)
- Innovasjon
- Direkte menneskeleg kontakt!

Teknologi og nye måter å levere helsetenester på

Arbeidsgruppe 7

- Avansert oppgaveplanlegging
- Brukarmedverknad
- Funksjonsfordeling og organisering
- Beslutningsstøtte og analyse
- Forsking og innovasjon
- Standardisering
- Automatisering og robotisering
- Tettare samhandling med primærhelsetenesta
- Tettare planlegging og samhandling med avtalespesialistane

Arbeidsgruppe 8:

- Oppgavegliding
- Pasienten som ein ressurs
- Konsekvensar for organisering av helsetenesta
- Innovasjon
- Telemedisinske løysingar
- Kommersialisert og produksjonsklar teknologi (hyllevare)
- Digitale innbyggartenester
- Direkte menneskeleg kontakt!

«Bølgjene»

Robotar og sjølvbetjening

HEL

Robotene kommer!

8,3%

Nordmenn som tror jobben deres kan bli overtatt av roboter eller automatisert.

33%

Andelen av norsk sysselsetting forskerne tror vil være automatisert i stor grad innen 20 år.

97%

Sannsynligheten for at kontormedarbeidere vil rammes av automatisering og roboter.

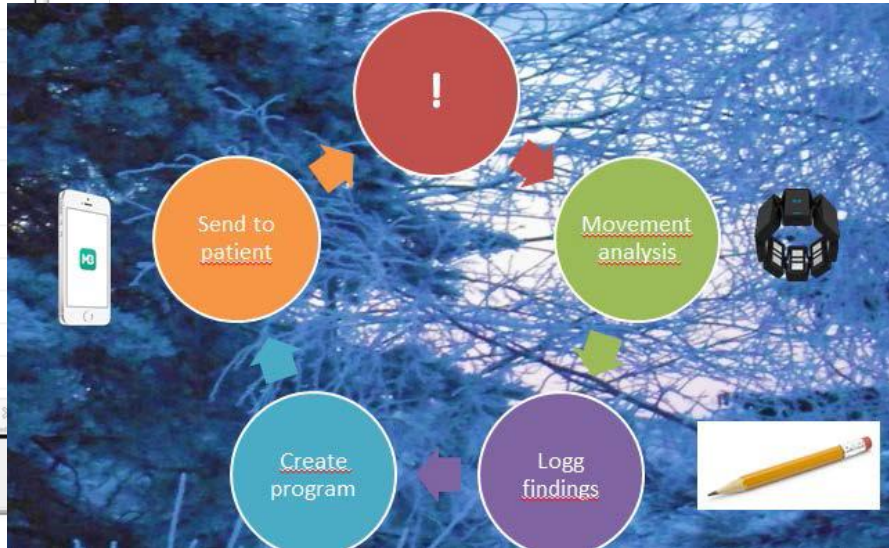
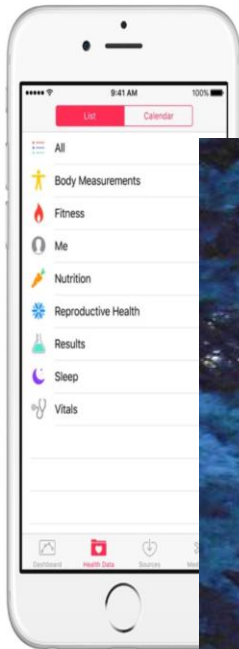

Kan robotar erstatter den menneskelige kontakten ?

Paro fra Nøtterøy
og Theo fra Bømlo

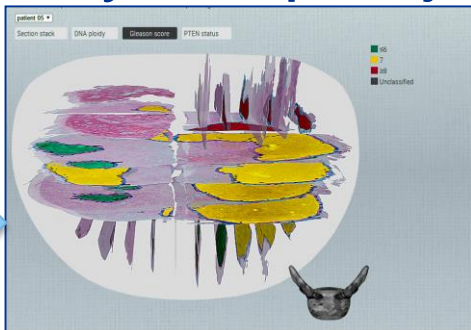
Sensorteknologi

*Pulsmåler / Akselerometer
Gyroskop / Lyssensor
Trykksensorer i blære
Glukosemålinger*

Fyrtårnprosjektene – Norsk Rådgivingsråd

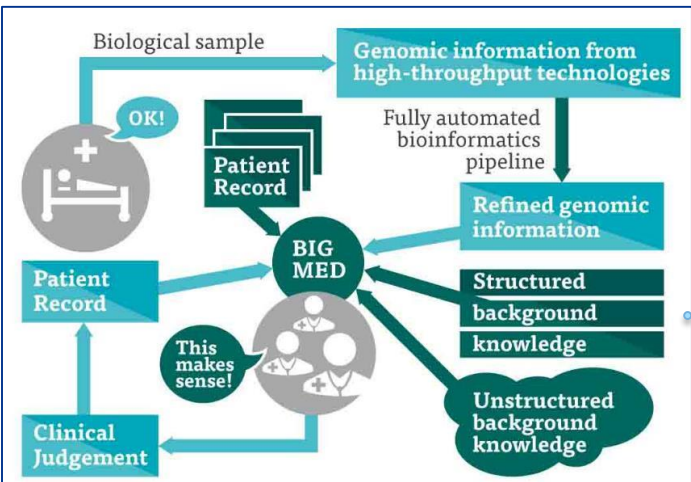

5 patologer kan gi 5 ulike svar når de ser en svulst. Det skal norsk forskning gjøre noe med

Do more

ÍNTROMAT

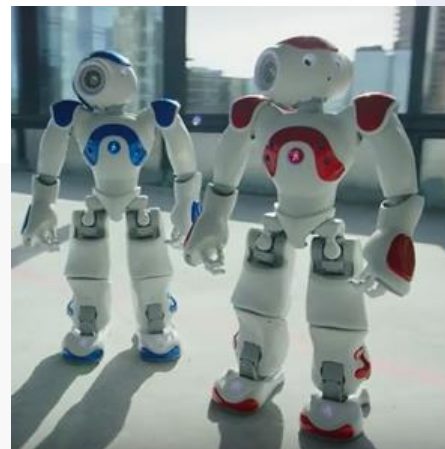
BIGME D

Prosess- og beslutningsstøtte

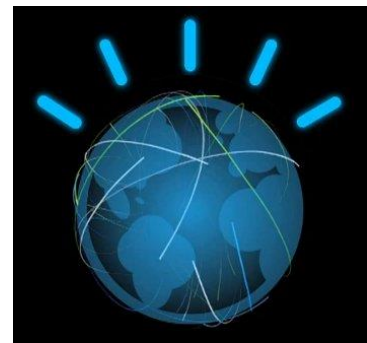
Aftenposten

Nyheter

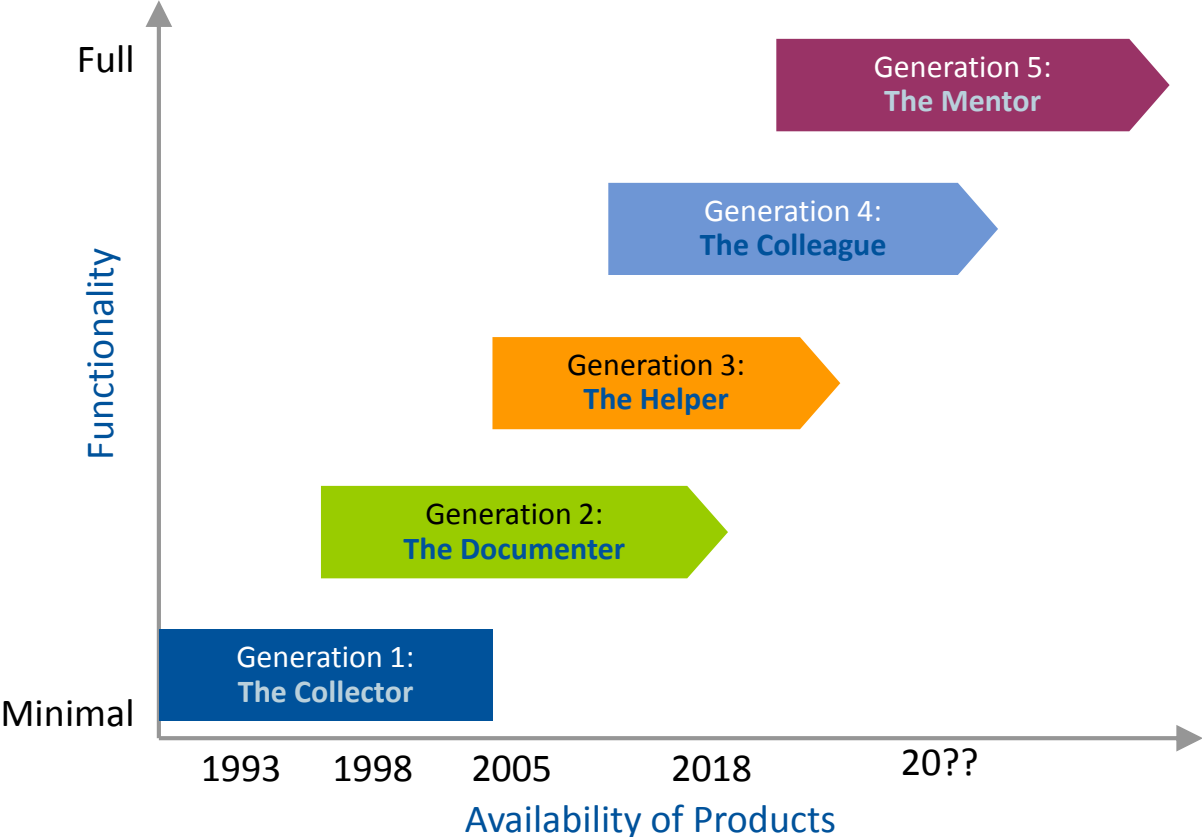
Legene brukte flere måneder på kreftdiagnosen. Watson brukte ti minutter.

Watson

EHRs are evolving to meet new care delivery demands

Medisinske droner

Digital sårbarhet – sikkert samfunn

Beskytte enkeltmennesker og samfunn i en digitalisert verden

Takk for oppmerksomheten!

Lunsj – Til 13:20

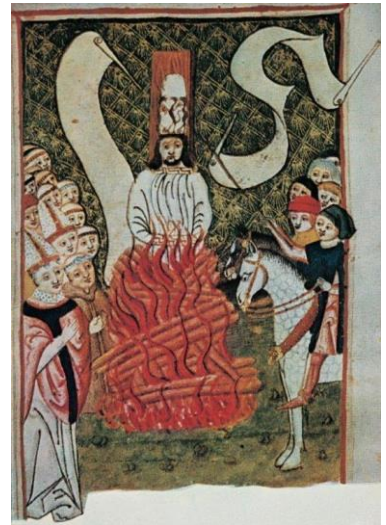
Men... gruppeledere møter for brief ved podiet NÅ

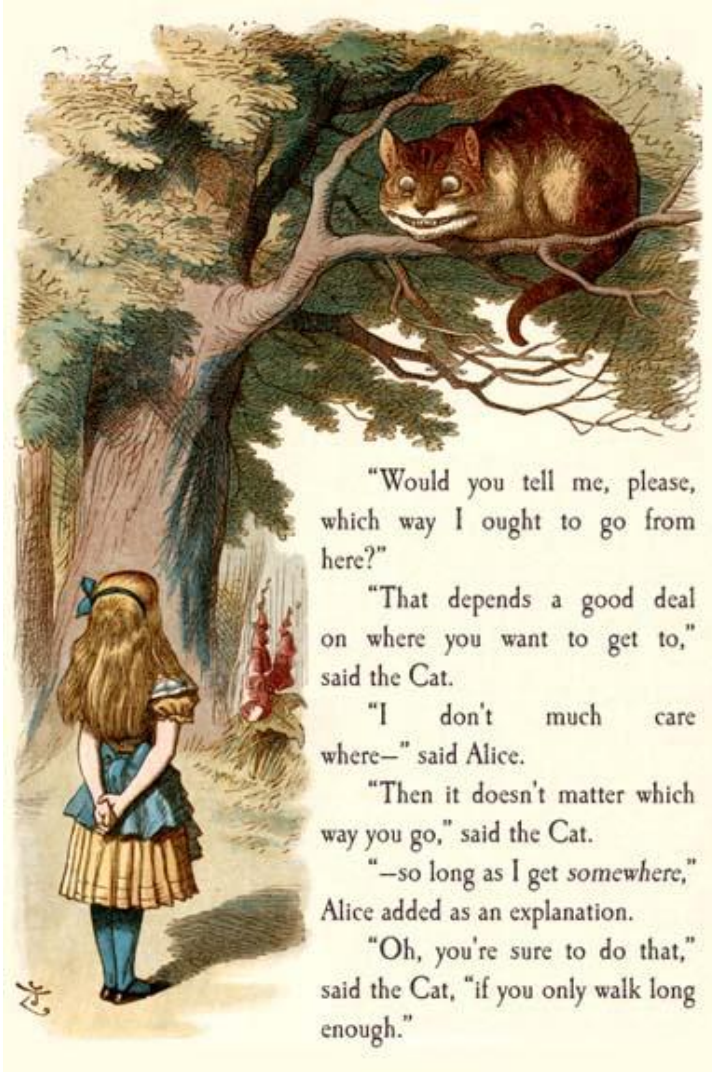

Det samfunnsmedisinske perspektivet

Haugesund 30.09.2016

- Skråblikk/lignelsar/allegoriar
- Hans Johan Breidablik
- Fagdirektør Helse Førde 2006-16

"Would you tell me, please, which way I ought to go from here?"

"That depends a good deal on where you want to get to," said the Cat.

"I don't much care where—" said Alice.

"Then it doesn't matter which way you go," said the Cat.

"—so long as I get *somewhere*," Alice added as an explanation.

"Oh, you're sure to do that," said the Cat, "if you only walk long enough."

- Value (kva er viktig for meg som pasient?)
- Reelt samval
- Kvalitet/tryggleik
- Rett prioritering
- Likeverdige tenester
- Realistisk medisin

1934

Høyanger sjukehus

1979

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane

KVIFOR BYGGJA
EIT ALTFORSTOR
SENTRALSJUKE-
HUS, NÅR VI KAN
KLARE OSS MED
DEI SMÅ??

NEI TIL
BYRÅKRATSTYRE
JA TIL
FOLKESTYRE!

Jacob Gløpersens (1852–1912) *Leggebask* (1885)

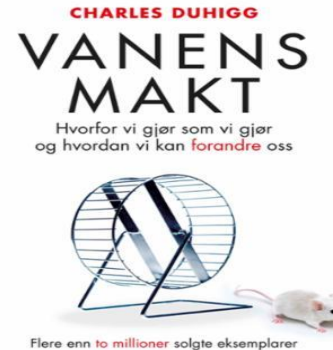
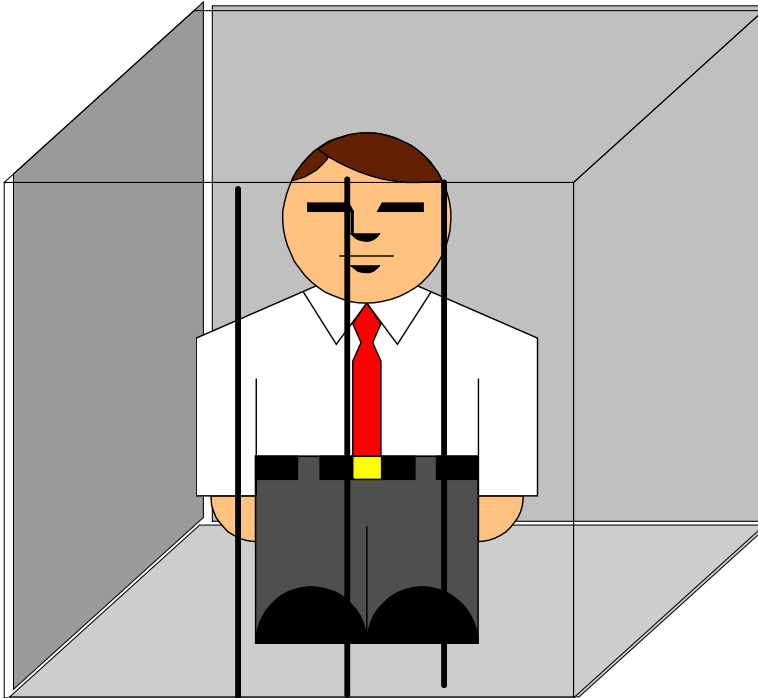
Denne gjengen reddet Runes liv

Loen 2015 - Kommuneoverlege Leiv Erik Husabø

«*Pasientens helseteneste betyr å flytte makt*»

(Bent Høye)

«It may not feel like it just now, but what we have is doctor centred care. Perhaps also institution, manager, and nurse centred care. What we don't yet have is patient centred care, despite this being obviously what healthcare should be»

Fiona Godlee BMJ 30.09.2016

fagReviret – den trygge plassen

«Sentralt i disse revirene har selveste «stortiuren» (også kalt sjefen) sitt revir, og det er der røyene samler seg og den virkelige kampen står»

- Men passar den «nye pasienten» til fagrevirorganisering?
- Kva med det aukande talet pasientar som havnar mellom revira?
- Korleis prioritere på tvers av revira?

Historie fra 2016

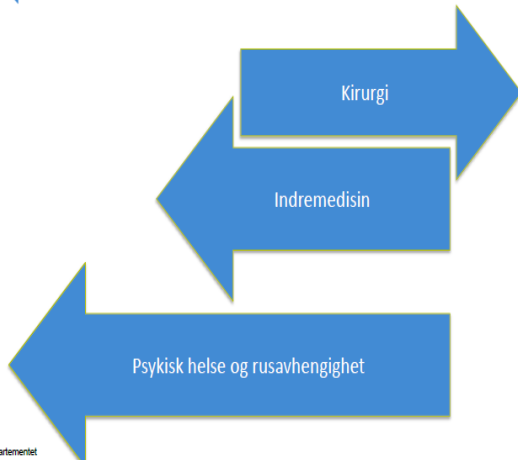
- Dårleg og sengeliggande pasient på psykiatrisk institusjon trengde å få teke blodprøve på ettermiddagen
- Sjukepleiar ringer til lab. i god tid og lurar på om prøven kan takast der pasienten ligg
- Dette blir avvist, lab vil ikkje forlate avdelinga
- Det må bestillast ambulanse for å frakte pasienten til lab.
- Pasienten får meir uro og engstelse etter dette
- Avstanden det handlar om ?

.....

Sogn og Fjordane: 10 år utan akuttkirurgi ved lokalsjukehus

Fagene utvikler seg ulikt

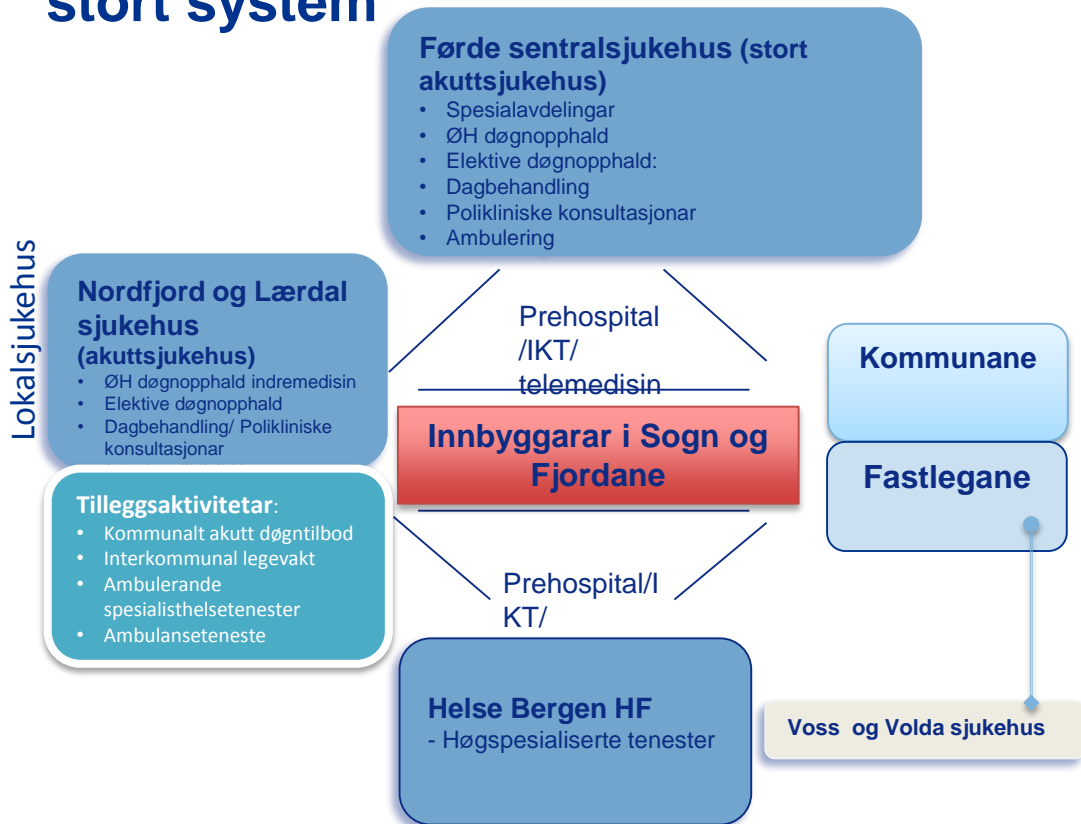
Desentralisere ←————→ Sentralisere

 Helse- og omsorgsdepartementet

Kva var problema?

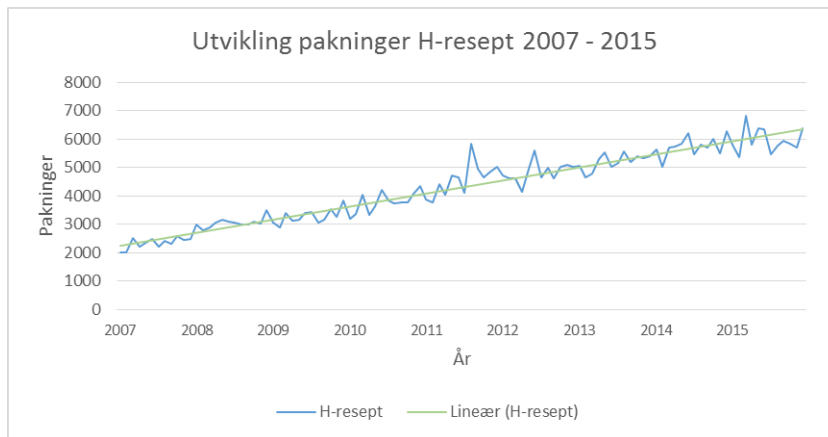
Pasientane får helsetenester frå eit stort system

UTFORDRINGA FRAMOVER?

- ***«Increasing need, rising demand, and no more money – what the hell are we going to do?»***

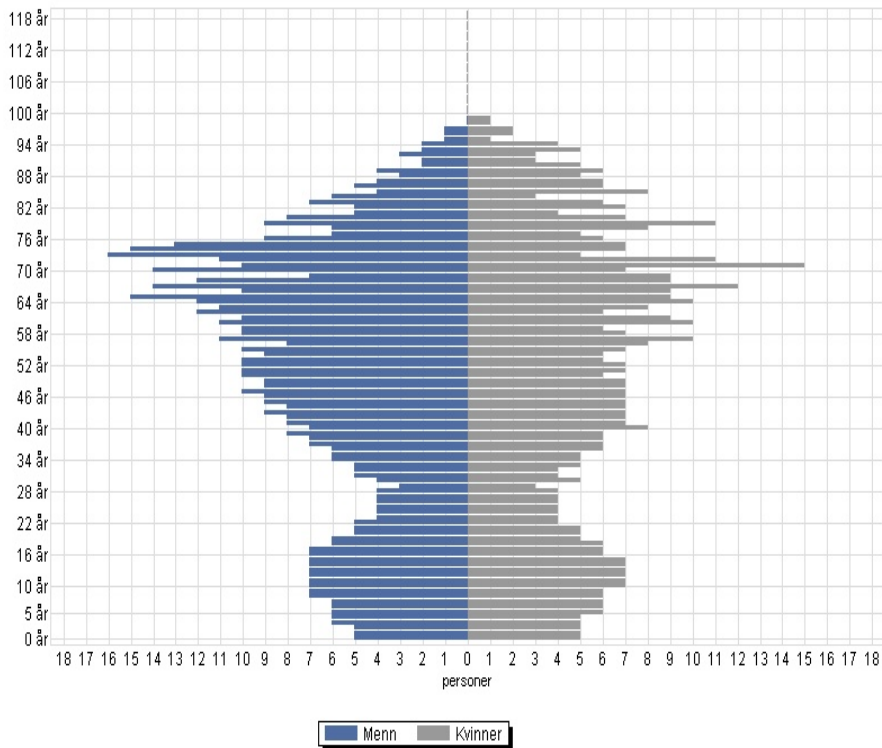
Utvikling H-resept 2007 – 2015 (Prognose 2016)

H-resept	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Prognose 2016
Antall pakninger	28 075	36 655	39 370	45 375	54 893	58 061	62 341	68 898	71 506	120 189
Vekst pakninger		30,6%	7,4%	15,3%	21,0%	5,8%	7,4%	10,5%	3,8%	68,1%
Beløp inkl. mva	234 413 750	328 500 669	338 933 005	390 081 477	408 673 037	441 709 858	474 825 658	614 976 317	661 562 702	941 862 200
Vekst beløp		40,1%	3,2%	15,1%	4,8%	8,1%	7,5%	29,5%	7,6%	42,4%

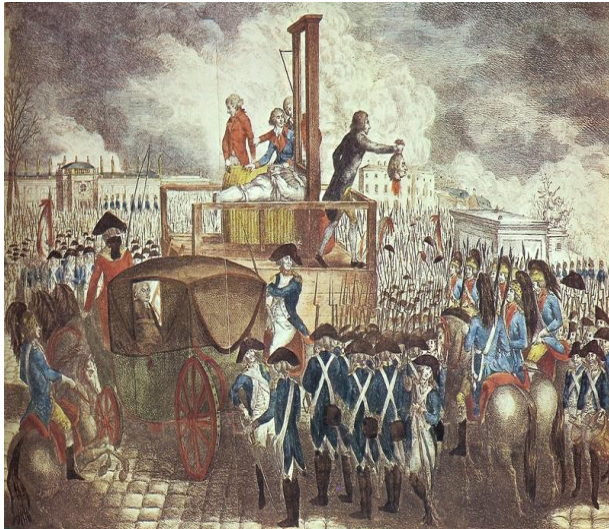
Fylket med befolkningspyramiden opp-ned

Framskrevet folkemengde,
etter kjønn og alder.
2040, Middels nasjonal vekst (Alternativ MMMM), Hyllestad.

Når skal medisinen legge bort gilliotneringa av kropp og hovud?

Giljotinen er oppkalt etter den franske legen Joseph Guillotin. Konstruksjonen av maskinen ble utført i samarbeid mellom kirurgen dr. Louis og en harpefabrikant, Schmitt.

Psykiatri og somatikk

- Kvar er den holistiske behandlinga?
- Finst det sjukdom som ikkje har både fysiske og mentale komponentar?
- Psykiatriske pasientar dør 20 år for tidleg
- Ikkje eingong felles journaltilgang!

- Kom opp av sofaen

FJALER: Ekteparet **Julie (88)** og **Erling Haugsbø (86)** gjekk denne månaden sin tur på Helleberget.

FELTNE 30.10.19
Foto: John Helleberg

— Eg har trudd i tjuve år på å bli gammel, men eg har aldri vore på Helleberget, seier Erling Haugsbø. Han har vore for svakke av venter og drømler for det, og fru Julie har et at det var på tide å komme seg på turgåing. I tillegg har ferske bær i bukkene dei fin, og då var det for gode at å gå til Helleberget. Han seier at han har vore i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag. Sjønn er det ei stor tur på fjellet, men det er det som er viktig. Sjønn er det ei stor tur på fjellet, men det er det som er viktig.

Gjekk i egne tempo

— Vi bestemte oss for å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

— Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt. Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

Tips til andre

Erling og Julie går i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

Å gå på tur er viktig

— Vi har vore i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

Ekteparet held seg i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

— Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt.

Sporty foreldre

Sjonn er det ei stor tur på fjellet, men det er det som er viktig.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

— Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

— Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

— Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

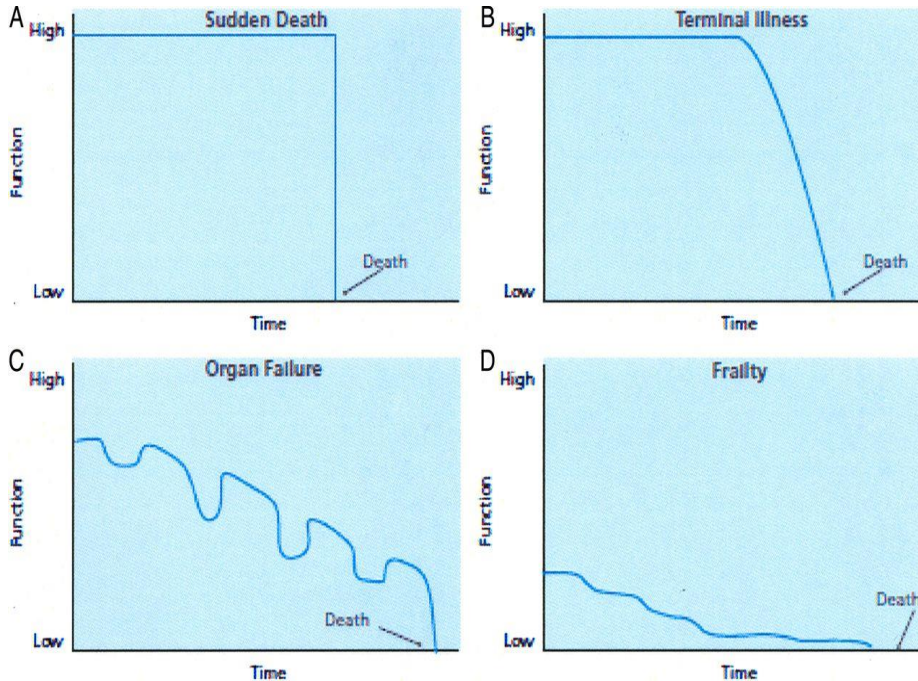
— Vi hadde med oss mat, og det var veldig godt.

— Det er viktig å gå i god form, og Erling forteller at dei vil gå kvart kvardag.

LANGTUR: Julie Haugsbø (88) og Erling Haugsbø (86) gjekk den lange veien til Helleberget. Foto: PIRATE

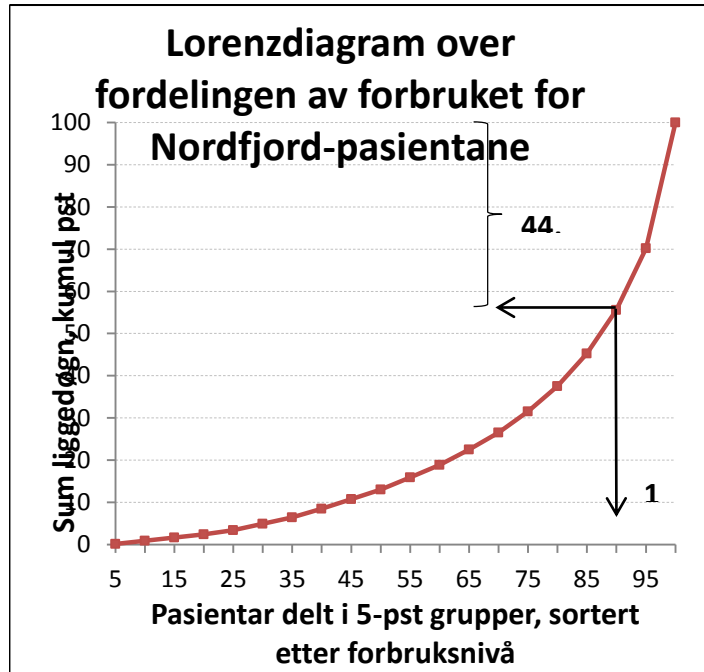
Korleis endar vi våre liv?

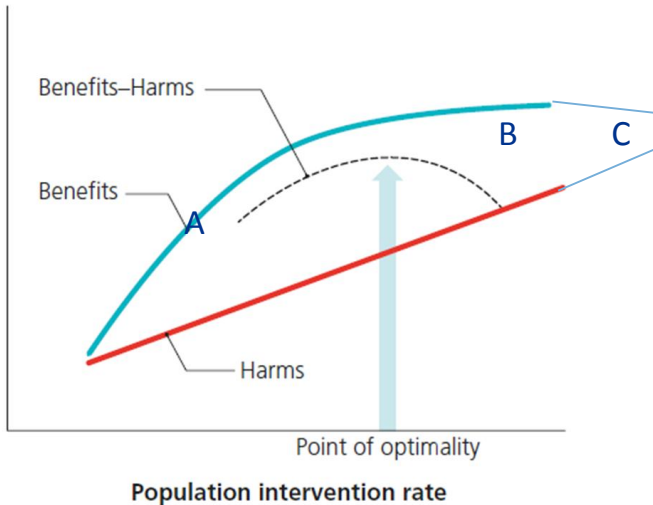
Davison R , and Sheerin N S Postgrad Med
J 2014;90:98-105

Storbrukargruppa – ein nøkkel?

Svært skeivfordelt forbruk:

Individ- og gruppe

- Helsepersonell «*with licence to heal (alt. harm)*»

«Risikosport»:

- a) **Høg legitimitet** for inngrep i enkeltpersonar sitt liv kombinert med
- b) **høg tiltru** til nytte både hos fagperson og pasient.

Nytte for einskildperson (A) vs. for gruppe (B+C)

Mikro- og makroskop

Spisskompetanse og breddekompetanse

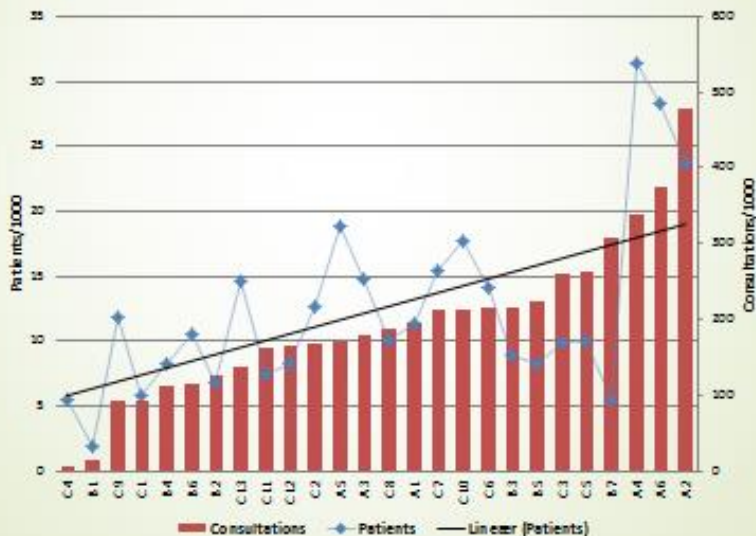
«Vi må styrke sykehuslegenes breddekompetanse

Savnet av gode generalister i spesialisthelsetjenesten er stort».

DM: Lina Linnestad

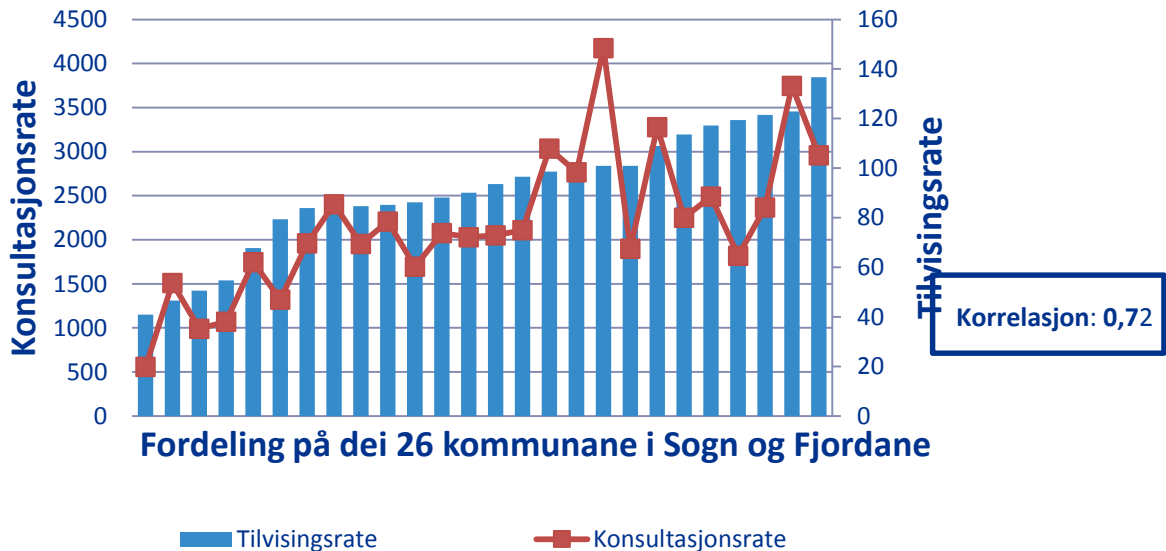
Likeverdig tildeling av spesialisthelsetenester og behandlingar – eller etter pasienten sitt postnummer?

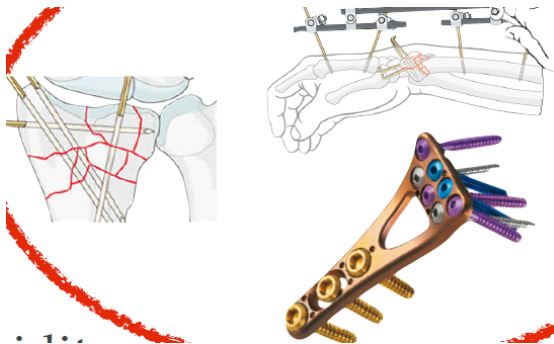
Patientrate vs. consultationrate 2011-2015 for ADHD for the 26 municipalities (x-axis) (corr. 0.68)

Input bestemmer output?

BUP: Tilvisingsratar og konsultasjonsratar per 1000 barneinnbyggjar i 4 års perioden (2012-2015)

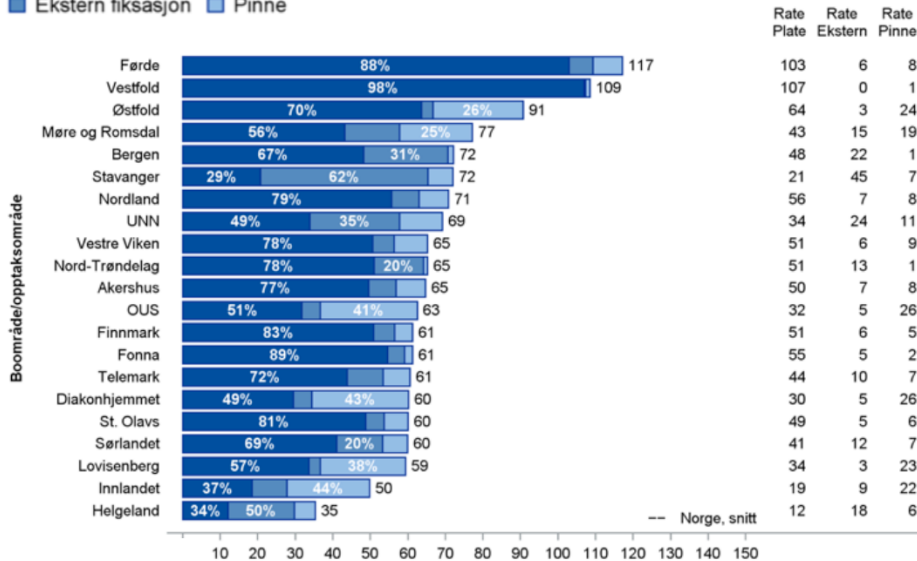

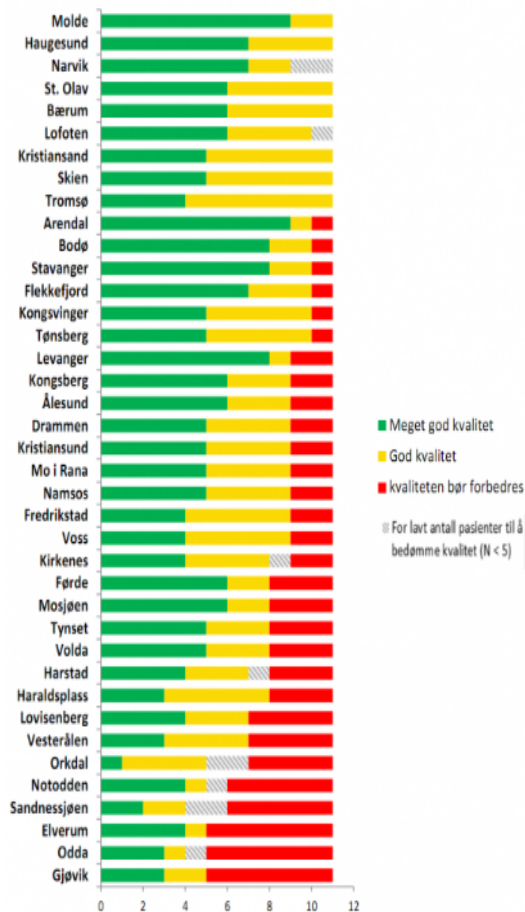
The different types of operative treatment 2009-2

Age- and gender adjusted rates per 100 000 inhabitants

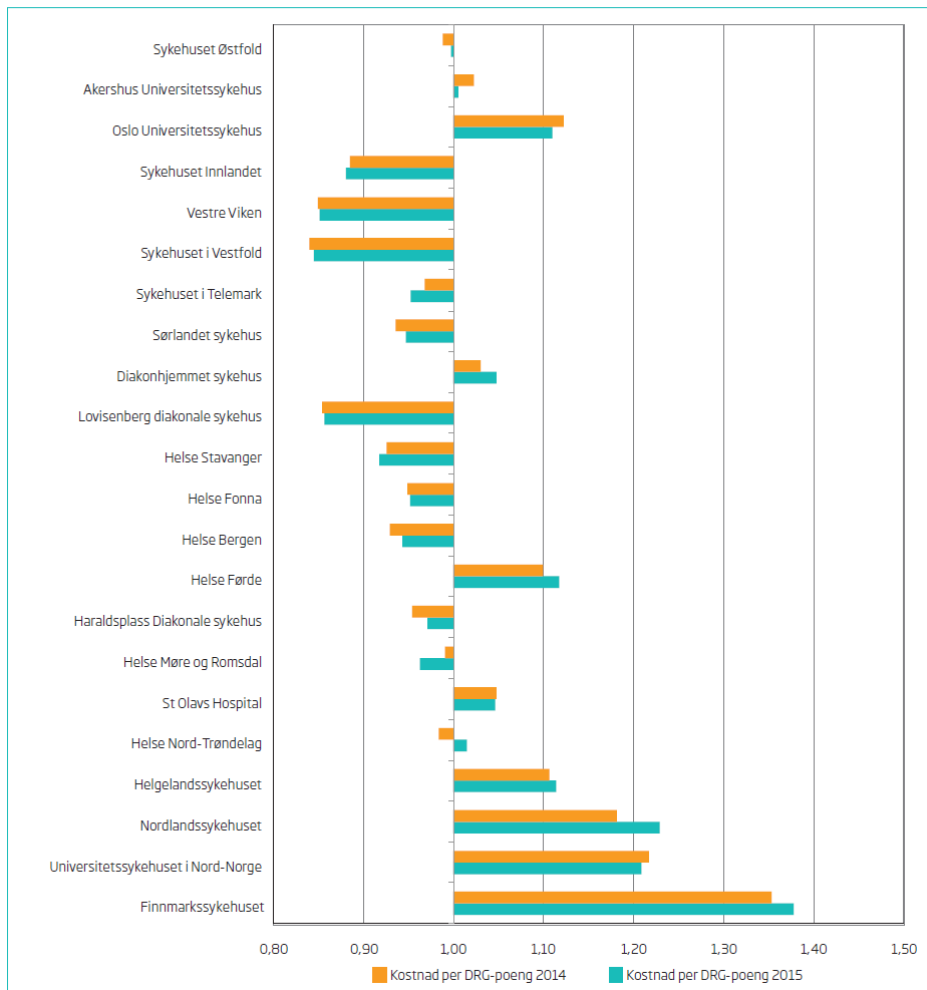
■ Plate ■ Ekstern fiksasjon ■ Pinne

Kvalitet på behandlingen bedømt ut fra måloppnåelse på de 11 kvalitetsindikatorer i **Norsk hjerneslagregister** for de 39 sykehus som har en dekningsgrad $\geq 70\%$ i 2014

Figur 5.9 Relativt nivå på kostnad per DRG-poeng 2014 og 2015, 1 = landsgjennomsnitt.

Den «nye» pasienten

Personer over 60 år vil stige fra 841 millioner i 2013 til 2 milliarder i 2050, og vil overgå tallet på barn i 2047!

Utvikling («den nye pasienten»)

- Ho/han er ikkje «ny», men oftast gammal
- Ho/han har sjukdom som varer ved over tid
- Ho/han har eit fleirtal sjukdommar samtidig
- Ho/han har kroppslege og mentale (evt. sosiale) plager samstundes
- Ho/han har redusert funksjonsevne
- Ho/han blir stadig fleire framover
- Diagnostikk og behandling blir stadig meir komplisert, og helsevesenet manglar kompetanse

Skrøpelegheit («frailty/fragile»)

- Progressiv aldersrelatert svekkelse av fysiologiske system, med redusert funksjonell reservekapasitet,
- som medfører økt sårbarhet ved stressende omgivelser
- Indikatorer: trøttbarhet-vekttap-svakt grep- langsom gange og lavt energiforbruk evt. pluss kognitive- eller sansesvekkelser
- Forebygging (kunnskap): ernæring og fysisk akt.

Gulla Agnalt (71) ble kasteball mellom sykehus og sykehjem

I løpet av to måneder ble 71-åringen flyttet hele 16 ganger mellom sykehus og sykehjem. Hun var for frisk til å være på sykehus, men for syk til kommunale tilbud.

Journalist
[Lise Merete Olaussen](#)

Journalist
[Maria Nakken](#)

[MER OM ELDTREMSORG](#)

© Publisert 28.04.2014, kl. 13:16

BLE SYKERE OG SYKERE: Gulla Agnalt ble skrevet ut igjen og igjen fra sykehusene, samtidig som datteren opplevde at helsen hennes ble dårligere og dårligere for hver gang.

«dette er din/deres pasient, ikkje min/vår»
«dette er min/vår pasient, ikkje din/deres»

Har vi kompetanse på multisjuelegheit («Big data»- pasienten), organiserer vi for denne?

Diagnoser	Symptom	Status funn	Prøver	Medisiner
8 st	16 st	15 st	5 -	22 st
Hjertesvikt	Tretthet	Takycardi	<u>Lave</u>	<u>Bivirkninger?</u>
Diabetes	Kvalme	Knatring	Hb	Trøtthet
Glaukom	Svimmelhet	Benødem	Na	Appetit
Demens	Benødem	Muskelsvak		Kvalme
Nyresvikt	Smerter	Falltendens	<u>Høge</u>	Obstipasjon
Hypertoni	Obstipasjon	Blodtrykk ↓↓	Glukos	Muskelsvakhet
Inkontinens	Deprimert	Inntørket	Krea	Ustø
Perifer sirkulasjons- svikt	Svelgevansk	Minne ↓↓	Kalium	Ortostatisme
	Vekttap	Sår på tærne		Konfusjon
	Minne	Syn, hørsel ↓↓		m.m.
	Syn, hørsel ↓	Deprimert		

"Elektronisk medisinerer" på sjukehusa i Helse Førde

Den nye «sjukestova»?

«Folkehelseføretaket»-også for kronisk sjuke

- Integrasjon av
- Folkehelseperspektiv (livsstil/livskvalitet/kunnskapsbank)
- Førebygging (særleg sekundær- og tertiærførebygging)
- Mestring/rehabilitering av kroniske og samansette sjukdomsbilete
- Forsking (helsetenesteforskning, samhandlingsforskning)
- Undervisning (pasient/pårørande/studentar)
- Hjelpemiddel/velferdsteknologi
- Kunnskapsbase for primærhelsetenesta

I helseføretaket sitt samla behandlingstilbod for alle grupper av befolkninga (gjennomgåande førebyggingsperspektiv i alt ein gjer)

Hovudutfordringa

*Til lags åt alle kan ingen
gjera;
det er no gamalt og vil so
vera.*

*Eg tykkjer stødt, at det
høver best
å hjelpa den, som det
trenger mest.*

*Og kor du bryggjar og kor
du bakar,
d'er alltid ein, som det ikkje
smakar;
og når den eine då gjerer
rop,
så ropar sidan den heile
hop.*

Letter to doctors from the Chief Medical Officer for Scotland

Dear Colleagues,

REALISTIC MEDICINE

CAN WE:

An icon showing two stylized human figures, a man with a beard and a woman, with a white speech bubble between them, representing communication and shared decision-making.

CHANGE OUR STYLE TO
SHARED DECISION-MAKING?

BUILD A **PERSONALISED**
APPROACH TO CARE?

An icon showing a network of six stylized human figures (three men and three women) connected by dashed lines, representing a collaborative and personalized approach to care.An icon showing a green radiation symbol and a blue pill bottle crossed out by a red circle with a diagonal slash, representing the reduction of harm and waste.

REDUCE HARM
AND WASTE?

An icon showing six syringes of different colors (blue, pink, blue, blue, pink, blue) arranged in a row, representing medical practice and outcomes.

REDUCE **UNNECESSARY**
VARIATION IN PRACTICE
AND OUTCOMES?

MANAGE RISK BETTER?

An icon showing a balance scale with a green pan on the left containing a white plus sign and a pink pan on the right containing a white minus sign, representing risk management and balance.An icon showing three lightbulbs, with the central one being lit and glowing green, representing innovation and improvement.

**BECOME IMPROVERS
AND INNOVATORS?**

Kaféborddialog

Dagfinn Hallseth

Oppgåven

- Korleis utviklar vi pasientens helseteneste mot 2030?

- Diskuter og dokumenter langs minimum følgende dimensjoner:

– Kvalitet og pasientsikkerhet

– Samhandling og organisering

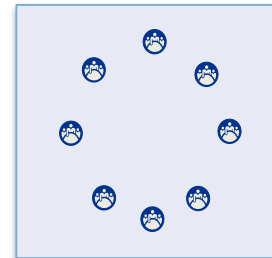
– Teknologi og innovasjon

– Bemanning og kompetanse

Praktisk

- Ca 10 personer pr bord
 - Ein gruppeledar pr bord
 - Skriv ned innspela slik at de kan dokumenterast, samlast inn og presenterast
 - Det vil være flip-ark og gule lapar tilgjengelig
 - Etter diskusjonen skal gruppeleiar presentere gruppa sitt arbeid i plakatvandringa
-
- Gruppearbeid frem til 14:45
 - Pause (for alle som ikkje er gruppeleiarar): 14:45 - 14:55
 - Plakatvandring 14:55 – 15:20

Oppgåven

- Korleis utviklar vi pasientens helseteneste mot 2030?

- Diskuter og dokumenter langs minimum følgende dimensjoner:

– Kvalitet og pasientsikkerhet

– Samhandling og organisering

– Teknologi og innovasjon

– Bemanning og kompetanse

Pause – Til 14:55

- Kafebordvert oppsummerer og lager plakater

Plakatvandring!

- Inntrykk frå andre gruppearbeid!
- $n + 1$

Korleis tar vi innspela med vidare?

- Oppsummering pr gruppe
- Oppsummering pr HF.
 - Rapport med innspel frå området
- Formulering av Helse2030
 - Eit overordna og strategisk dokument
- Innspel til vidare arbeid og til tiltak

Pasientens helseteneste

*Det heiter ikkje: **eg** - no lenger.
Heretter heiter det: **vi**.*

Oppsummering og avslutning

Herlof Nilssen, administrerende direktør, Helse Vest RHF

Vegen vidare

3. kvartal 2016

- Storsamlingar i alle føretak
- Samle temarapportar og andre innspel (forskning, miljø osv.)
- Analyser og vurderingar innspel og totalitet
- Første versjon av strategi og satsingsområder

4. kvartal 2016

- Ulike seminar, kronikkar, innspel
- Utarbeiding av strategi

1. kvartal 2017

- Framlegg for styret Helse Vest RHF
- Høring (HF, eksternt)

2. kvartal 2017

- Styrevedtak Helse Vest RHF

TAKK – Vel heim!

